

KYRKANS FÖRSKOLOR:

Det växer så det knakar

Den 14 december slår förskolan Kilen upp portarna i Nykil. Kilen är bara den senaste i raden av kyrkligt drivna förskolor i stiftet – och fler står på tur.

I skuggan av coronakris och andra besvärligheter finns också ljusglimtar för kyrkans del. En sådan är förskoleverksamheten, som spirar på många håll.

När stiftssidan kommer på besök pågår arbetet som bäst med att ställa lokalerna i ordning. En byggar är i full färd med att sätta upp gungorna på framsidan, och rektor Martin Malmström visar nöjt upp souterängväningen, där förskolan har sina lokaler. På ovanvåningen har pastoratet administrativa lokaler, så barnen och de anställda finns i samma hus och kommer också att träffas i matsalen. Var det någon som sade "generations-överskridande"?

Precis utanför förskolans dörr finns en rymlig trädgård – kommunens regler krävde större lek- yta än vad som hörde till huset, så ett stort stycke mark har arrenderats. Där finns gungor, stenar att klättra på, äppelträd, sandlådor och platser för gemensam grillning.

NÄR KILEN öppnar i december kommer det att i första skedet vara med sex barn, och nästan lika många anställda – personaltäteten går det inte att anmärka på. På längre sikt är tanken att Kilen ska ta emot ända upp till 22 barn. Omvärldsanalysen som gjorts av Slaka-Nykils pastorat visar att detta är en tillväxtbygd, i lantlig miljö men också nära storstaden Linköping. Hit kommer människor att flytta och då behövs barnomsorg, säger Martin Malmström.

– Det roligaste med detta är ju mötet med människan – i detta fall den lilla människan! Att se hur barnen lär sig saker, knäcker koder. Och inte minst den sociala aspekten, det barnen lär sig där. Vi människor ska funka tillsammans.

Martin Malmström var tidigare rektor för förskolan i Vreta kloster, som dock nu är på väg att släppas av församlingen där och

Rektor Martin Malmström utanför den nya förskolan Kilen i Nykil. Här finns barn och administrativ personal i samma hus – en verkligt generationsöver-skridande miljö.

gå över till annan huvudman. Just frågan om huvudmannaskap är de svenskkyrkliga förskolornas akilleshäla, menar Pia Strömqvist. Hon är rektor i domkyrkopastoratet och en av de som har bäst insyn i frågorna i stiftet.

– Skollagen är inte skriven med Svenska kyrkans organisation i åtanke. Sedan år 2009 har skollagen kompletterats med ägar- och ledningsprövning för enskilt drivna förskolor. Politiskt styrda organisationer erkänns för tillfället inte som huvudmän. De flesta av Svenska kyrkans förskolor har ett kyrkoråd som huvudman. Detta placerar Svenska kyrkans förskolor i en otydlig situation.

KYRKAN OCH kommunen liknar varandra på många sätt organisatoriskt, men kommunerna har enheter med jurister och tjänstemän som är helt dedikerade till skolfrågor. Något sådant finns inte, och kan kanske inte finnas, i ett litet pastorat, enligt Pia Strömqvist.

– Som rektor har man ett stort ansvar. Jag har jobbat 25 år och

Det roligaste med detta är ju mötet med människan – den lilla människan!

Martin Malmström, rektor på förskolan Kilen som snart ska starta.

Vi har ett varmt förhållningssätt, men det kostar pengar att vara relationell.

Pia Strömqvist, rektor i domkyrkopastoratet

sett hur viktigt det är att huvudmannen förstår vad som gäller och backar upp, både med kompetens och ekonomi. De som sitter i kyrkorådet har ibland inte förskola i fokus och om det blir svåra tider så kan det hända att de hellre tar ett steg tillbaka.

Profilen på Svenska kyrkans förskolor gör också att den kostar pengar.

– Vi har ett varmt förhållningssätt, men det kostar pengar att vara relationell, att ha en så pass hög personaltätet.

– Allt detta är frågor som behöver tas upp nästan. Frågan är var vi får stöd, Vi måste ha en huvudman som förstår dessa frågor, säger Pia Strömqvist.

MEN TROTS svårigheter är alltså förskoleverksamheten en blomstrande del av Svenska kyrkans verksamhet i stiftet – med Kilen finns det ett drygt 20-tal, och fler är på gång. I Västra Husby startar Kyrkstigens förskola efter nyår. Där ska 15 barn gå från början, och så småningom är det tänkt att vara 30.

Kyrkorådets ordförande Tor-

björn Gunnarsson berättar att höga investeringskrav inte avskräcker:

– Vi har en stark finansiell situation. Det här är en klok investering som vi gör, självklart först och främst med hjärtat.

Ytterligare förskolor finns på idéstadiet. Att hjärtat är med verkar vara det avgörande om man vill starta förskola. Pia Strömqvist tror trots sina farhågor att framtiden för kyrkans förskolor är ljus.

– Jag tycker ju det, särskilt i vårt stift.

Rektor Martin Malmström på Kilen ser också ljus på förskolornas förutsättningar, och just nu har han bara ett fokus – att ta emot de nya barnen. Han ser fram emot 2021 då många saker kommer att hända.

– Vi har en egen kock på Kilen. All mat lagas på plats och vi fokuserar mycket på närodlat och närproducerat, så vi kommer att odla en hel del tillsammans med barnen också. Det blir roligt!

MAX WAHLUND
text och foto